

**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**

STAAREN TJÆLTE

REVISIONSRAPPORT
GRANSKNING AV
DELÅRSRAPPORT 2023
Jämtlands Räddningstjänstförbund

Anneth Nyqvist,
Certifierad kommunal revisor

Innehållsförteckning

1	SAMMANFATTNING	3
2	INLEDNING/BAKGRUND.....	4
3	SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING	4
4	AVGRÄNSNING.....	4
5	REVISIONSKRITERIER.....	4
6	METOD	4
7	RESULTAT AV GRANSKNINGEN	5
7.1	FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	5
7.2	FULLMÄKTIGES MÅL MED BETYDELSE FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING.....	5
7.2.1	Finansiella mål	5
7.2.2	Verksamhetsmål	6
7.3	BALANSKRAVSRESULTAT	7
7.4	RESULTATRÄKNING	7
7.5	BALANSRÄKNING.....	8
7.6	KASSAFLÖDESANALYS	9
7.7	DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING.....	9
7.8	REDOVISNINGSPRINCIPER	9

1 SAMMANFATTNING

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har revisionskontoret Östersunds kommun översiktligt granskat förbundets delårsrapport per 2023-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för 2023.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna tillräckligt underlag för sin bedömning.

Vår sammanfattande bedömning är att delårsrapporten inte fullt ut har upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed. Avvikelser har noterats gällande innehåll i de finansiella rapporterna.

Delårsrapporten har upprättats under tidspress vilket innebär att resultat och prognoser bör tolkas med försiktighet.

Negativt balanskravsresultat

Förbundet redovisar ett negativt balanskravsresultat per augusti 2023, -4,5 mnkr. Delårsrapporten saknar uppgifter om det prognostiserade balanskravsresultatet. Prognosen för årets resultat uppgår till -5,0 mnkr vilket indikerar att även balanskravsresultatet för 2023 blir på samma nivå. Förbundet ska även återställa ett negativt balanskravsresultat från 2022 motsvarande -2,9 mnkr.

Vi bedömer att förbundet inte uppfyller balanskravet för 2023. Direktionen bör snarast uppmärksamma ägarkommunerna om sin ekonomiska situation och även upprätta en åtgärdsplan.

God ekonomisk hushållning

Enligt bestämmelser i kommunallagen ska fullmäktige/direktionen i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsbokslutet är förenligt med de av direktionen beslutade målen.

Vi instämmer i direktionens bedömning att det finansiella målet inte uppfylls. Direktionen har inte vägt in de övergripande målen i sin bedömning av god ekonomisk hushållning. I redovisningen av de övergripande målen är det svårt att i vissa fall tolka hur direktionen har gjort bedömningen att målet uppfylls.

Vi rekommenderar direktionen att:

- *Utveckla redovisningen av helårsprognosen och att även bedömningen av balanskravet görs utifrån helårsprognosen så att redovisningen uppfyller lagens krav.*
- *Säkerställa att redovisningsprinciper redovisas enligt RKR R17.*

2 INLEDNING/BAKGRUND

Direktionen ska behandla minst en delårsrapport per år. I samband med direktionens behandling av delårsrapporten ska även revisorerna bedöma resultatet i delårsrapporten. Denna granskning utgör underlag för det utlåtande som revisorerna ska lämna till respektive ägarkommuns fullmäktige.

Delårsrapporten ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret och den ska innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunalförbundets verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång.

Direktionen skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning. Granskningen av delårsrapporten är översiktlig.

3 SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING

Syfte

Granskningens syfte har varit att ge revisorerna underlag för utformningen av utlåtandet till respektive kommuns fullmäktige.

Revisionsfrågor

Granskningen besvarar följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, dvs. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

4 AVGRÄNSNING

Granskningen av delårsrapporten omfattar:

- Översiktlig granskning av den finansiella delen av delårsrapporten per 2023-08-31,
- Förvaltningsberättelsens innehåll,
- Hur direktionen redovisar hur det prognostiserade resultatet är förenligt med målen för god ekonomisk hushållning (finansiella och verksamhetsmässiga mål).

5 REVISIONSKRITERIER

Vår bedömning har utgått från:

- Kommunallagen (2017:725)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet fört kommunal redovisnings (RKR) rekommendation R17, Delårsrapport
- Fullmäktige- och direktionsbeslut

6 METOD

Granskningen utgår från Vägledning 4, Granskning av delårsrapport, utgiven av Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen sker genom analytisk granskning och intervjuer med nyckelpersoner som är ansvariga för delårsrapportens upprättande.

Granskningen planeras och genomförs ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten ger en rättvisande bild. Granskningen är översiktlig och omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen till den information som ingår i delårsrapporten.

7 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

7.1 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Enligt 13 kap. 2 § LKBR ska en delårsrapport innehålla en resultaträkning, en balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse. RKR preciserar i rekommendation 17 vad förvaltningsberättelsen ska innehålla minimum för att motsvara kraven på en förenklad förvaltningsberättelse.

Enligt RKR R17 ska uppgift i förvaltningsberättelsen bland annat lämnas om:

Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under delårsperioden eller efter dess slut, men innan delårsrapporten upprättas.

Upplysningar om förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning.

En redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.

En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen.

Bedömning

Vi bedömer att förvaltningsberättelsen delvis uppfyller kraven i RKR R17. Rapporteringen är informativ med tilltalande layout. Med hänsyn till kraven i rekommendationen menar vi att direktionen bör se över omfattningen av förvaltningsberättelsen.

Redovisningen av helårsprognosen är kortfattad och återfinns endast i löpande text. Bedömningen och redovisningen av balanskravet görs utifrån resultatet i delårsrapporten och inte utifrån helårsprognosen.

Vi rekommenderar direktionen att utveckla redovisningen av helårsprognosen och att även bedömningen av balanskravet görs utifrån helårsprognosen.

7.2 MÅL MED BETYDELSE FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Enligt kommunallagens bestämmelser ska förbundet i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

7.2.1 Finansiella mål

Direktionen har valt det ekonomiska mål som finns i ägardirektivet som sitt finansiella mål för betydelse för god ekonomisk hushållning.

Mål	Prognos	Bedömning
En sund, balanserad och finansierad ekonomi; beslutade budget inom givna handlingsramar ska hållas	Det prognostiserade resultatet uppgår till ca -5 mnkr.	Målet uppfylls inte.

7.2.2 Verksamhetsmål

Direktionen har inte fastställt några specifika verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning. I delårsrapporten görs en utvärdering av förbundet samtliga övergripande mål och indikatorer.

Förbundets styrmodell är indelad i sju målområden med medarbetaren i centrum. Målbenämningen utgår från MSB:s föreskrift över innehåll i handlingsprogram där det framgår att målbenämningen för räddningstjänster i Sverige ska vara densamma med övergripande mål och mätbara indikatorer.

Måluppfyllelsen, indikatorer samt genomförda aktiviteter beskrivs utförligt och det finns även en sammanställning med bedömningar av måluppfyllelsen. Nedan presenteras en kortfattad beskrivning mål, prognos och direktionens egen bedömning av måluppfyllelsen.

Övergripande mål	Prognos	Direktionens bedömning
Den enskilda har förmåga att ta ansvar för sitt brandskydd.	Antalet inträffade bränder är likvärdigt förra året.	Målet uppfylls.
Bidra till ett hållbart och säkert byggande avseende brandskydd och riskhänsyn.	Remitterade plan och byggärenden besvaras regelbundet och resultatet är positivt.	Målet uppfylls.
Räddningstjänsten har en god operativ förmåga med kompetens, teknik och bemanning anpassad utifrån riskbilden.	Insatstiderna ligger i paritet med målet. Begränsningen av brand till startbrandcell når målet. Brister i registrering av utbildningar för personalen men övningarna fortgår.	Målet uppfylls delvis.
Attraktiv arbetsplats.	Arbetet med att öka andelen kvinnor i förbundet och anpassningar för en ökad mångfald och jämställdhet fortgår med inriktning att målet ska nås. Vidare ska andelen nöjda medarbetare öka och skyddsronder genomföras på samtliga arbetsplatser.	Målet uppfylls.
Främja rekrytering och stimulera till fortsatt anställning för RiB-anställda.	Antalet RiB-anställda som nyanställs ska överstiga antalet som slutar. Arbetet fortgår med inriktningen att målet ska nås.	Målet uppfylls.
Ekologisk hållbar utveckling och smarta miljölösningar.	Energiförbrukning i hyrda lokaler ska minska. Användandet av skumvätskor som tillför PFAS ska inte användas. Klimatvillan ska nyttas till minst 90 % för varma rökdykningsövningar och all personal ska ha kännedom om den årliga miljöhandlingsplanens innehåll.	Tre av fyra mål uppfylls.
Räddningstjänsten ska stärka sin förmåga att verka vid kriser och höjd beredskap	Räddningstjänsten ska utveckla samarbetet med medlemskommunerna avseende risk- och sårbarhetsanalysarbetet samt påbörja arbetet med kontinuitetsplanering.	Målet uppfylls.
Räddningstjänsten är förberedd på att möta framtida risker kopplade till ny teknik och klimatförändring.	Kompetenshöjande aktiviteter ska genomföras och arbetet med att stärka förmågan att hantera olyckor med ras och skred ska utvecklas.	Målet uppfylls.
Hantera skador i samband med krigsskada mot bebyggelse.	Årligen uppdatera register över vilka som är krigsplacerade samt samverka med medlemskommunerna avseende planering för det civila försvaret.	Målet uppfylls.

Bedömning

Vi instämmer i direktionens bedömning att det finansiella målet inte uppfylls. Direktionen har inte vägt in de övergripande målen i sin bedömning av god ekonomisk hushållning. I redovisningen av övergripande målen är det svårt att vissa fall tolka hur direktionen har gjort bedömningen att målet uppfylls.

Vi rekommenderar direktionen att fastställa verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning. Exempelvis kan de övergripande målen vägas in i bedömningen.

7.3 BALANSKRAVSRESULTAT

Ett kommunalförbund ska enligt kommunallagen göra en bedömning av balanskravsresultatet baserat på prognostiserat resultat för helåret och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen. Ett balanskravsunderskott ska regleras senast tre år efter det har konstaterats i årsredovisningen. Direktionen ska anta en åtgärdsplan för hur en reglering ska ske. Enligt prop 2003/04:105 bör det åtminstone översiktligt framgå av delårsrapporten vilka åtgärder som krävs för att uppnå balanskravet.

Förbundet redovisar en förenklad balanskravsutredning per sista augusti i förvaltningsberättelsen. Balanskravsresultat uppgår till -4,5 mkr. I balanskravsresultatet återförs orealiserade vinster och orealiserade förluster. Det saknas en utredning och bedömning av det prognostiserade balanskravsresultatet för helåret. Under avsnittet "Förväntad utveckling och prognos 2023" framgår att årets resultat beräknas bli ett underskott på -5 mnkr. Förutsatt att inga övriga poster påverkar balanskravsutredningen kan det också antas utgöra årets balanskravsresultat.

Förbundet har även ett ackumulerat balanskravsresultat motsvarande -3,0 att återställa från föregående år, vilket innebär att det totala balanskravsresultatet att återställa uppgår till -8,0 mnkr. Av delårsrapporten framgår att direktionen inte ser någon möjlighet att åberopa synnerliga skäl att inte återställa balanskravet. Förbundet kommer att bli skyldiga att återställa underskottet under de närmsta tre åren om inte ägarkommunerna vid årsboks slutet tillskjuter extra ägarbidrag alternativt beslutar om att balanskravsresultatet inte behöver regleras framåt.

Bedömning

Vi bedömer att förbundet inte uppfyller balanskravet för 2023. Förbundet har även ett negativt balanskravsresultat att återställa från föregående år. Vi menar att direktionen snarast bör uppmärksamma ägarkommunerna om sin ekonomiska situation och även upprätta en åtgärdsplan.

7.4 FINANSIELLA RAPPORTER**7.4.1 Resultaträkning**

Enligt 13 kap. 3 § LKBR ska det för varje post eller delpost i resultaträkningen i en delårsrapport redovisas belopp för motsvarande period under närmast föregående räkenskapsår, prognos för resultatet för räkenskapsåret och budget för innevarande räkenskapsår.

Resultaträkningen i förbundets delårsrapport saknar en prognos för de enskilda posterna och delposterna.

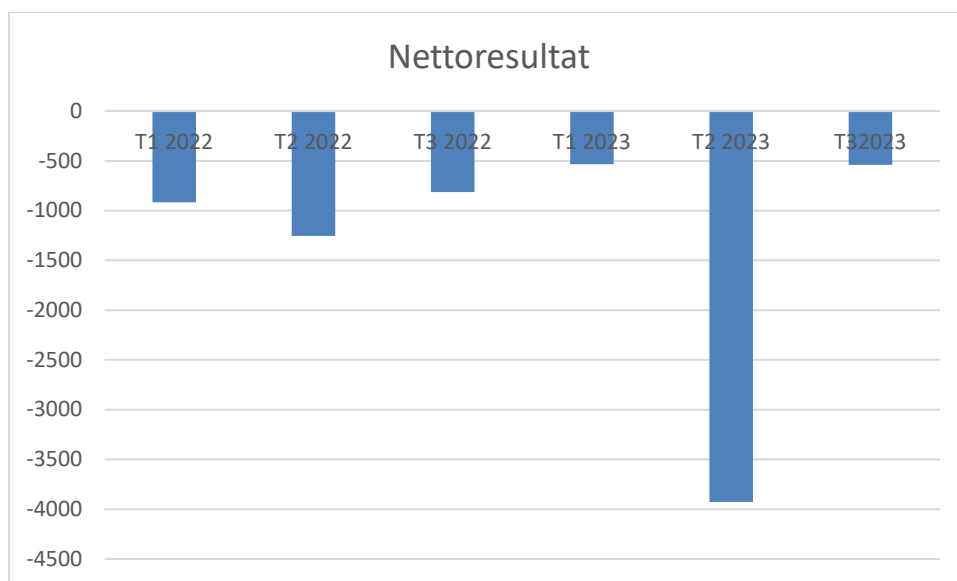
Förbundets resultat för delåret uppgår till -4,5 mkr, vilket är 2,3 mkr sämre än samma period förra året. Verksamhetens intäkter har ökat med ca 9,1 mkr, varav bidrag från medlemskommunerna har ökat med 7 mnkr. Kostnaderna och avskrivningarna har ökat med ca 11,2 mkr.

Förbundets årsprognos uppgår till -5,0 mnkr, vilket är i nivå med delårsresultatet. Eftersom det inte finns någon prognos för de enskilda posterna i resultaträkningen kan vi inte göra någon detaljerad analys av rimligheten i prognosen.

En jämförelse av nettoresultat per tertial visar att det prognostiserade nettoresultatet för tertial 3 är i nivå med tertial 1. Det som avviker är utfallet för tertial 2 2023 då pensionskostnaderna har ökat kraftigt jämfört med tertial 1. Under 2022 var pensionskostnaderna jämnt fördelade mellan tertialen. Prognosen för tertial 3 förutsätter att investeringsbidraget intäktsförs (se punkt 7.4.2) och att övriga intäkter och kostnader är i nivå med tidigare tertial.

Mot bakgrund av att det saknas en mer detaljerad prognos och att vissa poster är osäkra menar vi att förbundets prognos bör tolkas med försiktighet.

Nettoresultat per tertial

(För tertial 3 2023 redovisas prognos, medan övriga tertial avser faktiskt utfall).

7.4.2 Balansräkning

Enligt 13 kap. 3 § andra stycket i LKBR anges att för varje post eller delpost i balansräkningen i en delårsrapport ska det redovisas belopp för motsvarande post för närmast föregående räkenskapsårs utgång.

Balansräkningen i förbundets delårsrapport uppfyller kraven i LKBR.

Materiella anläggningstillgångar

Anläggningsregistret har inte uppdaterats med årets investeringar och inga avskrivningar för de nya investeringarna har därmed bokförts.

Investeringsbidrag

Förbundet har erhållit ett investeringsbidrag från ägarkommunerna motsvarande 3,0 mnkr. I delårsrapporten redovisas 2,0 mnkr av bidraget som en förutbetalad intäkt på balansräkningen och har inte tillförts resultatet. Diskussion om korrekt redovisning av bidraget pågår.

7.4.3 Kassaflödesanalys

Delårsrapporten innehåller en kassaflödesanalys vilket inte är något krav enligt RKR R17. Rapporten ger läsaren en tydlig bild av vilka händelser som har påverkat förbundets likvida medel. De likvida medlen har ökat med ca 10 mnkr sedan årets början vilket till stor del beror på att medlemsbidragen från ägarkommunerna för september ingår som en förutbetalad intäkt.

7.4.4 Drift- och investeringsredovisning

Enligt RKR R17 ska en samlad översiktlig beskrivning av drift- och investeringsredovisning ingå i delårsrapporten.

Drift- och investeringsredovisning ingår i delårsrapporten i enlighet med kraven i RKR R17.

Driftsredovisning

Av driftredovisningen framgår att intäkterna är ca 1,5 mnkr lägre än budgeterat för perioden. Det är framförallt bidrag pensioner där intäkterna är lägre än budgeterat. Försäljning av verksamhet och IVPA har ett bättre utfall än budgeterat. Kostnaderna är totalt sett ca 5 mnkr högre än budgeterat. Det är framförallt personalkostnaderna som avviker mot budgeterat, -4,1 mnkr, pensionskostnader -1,0 mnkr, samt lokalkostnader -1,0 mnkr. Totalt sett uppgår utfallet per augusti till -4,5 mnkr vilket är 6,5 mnkr sämre än budgeterat för perioden.

Det saknas en prognos för driftredovisningen.

Investeringsredovisning

Delårsrapporten innehåller en redovisning av investeringsutfallet i förhållande till verksamhetsplan 2023. Av budgeterade 9,0 mnkr har 6,5 mnkr förbrukats t.o.m. augusti. Ingen prognos lämnas för investeringsredovisningen.

Vi rekommenderar direktionen att redovisa helårsprognoser enligt kraven i LKBR.

7.5 REDOVISNINGSPRINCIPER

I delårsrapporten ska enligt RKR R17 samma beräkningsmetoder användas som i den senaste årsredovisningen eller, om dessa principer eller metoder har ändrats, en beskrivning av karaktären på och effekten av förändringen. Upplysningar ska även lämnas kring säsongsvariationer, cykliska effekter som har påverkan på verksamheten, karaktären och storleken på jämförelsestörande poster, effekten av ändrade uppskattningar och bedömningar samt förändringar i väsentliga ansvarsförbindelser.

I delårsrapporten saknas uppgifter om Redovisningsprinciper. Upplysningar kring säsongsvariationer och cykliska effekter lämnas ej.

Vi rekommenderar direktionen att säkerställa att redovisningsprinciper redovisas enligt RKR R17.

Projektledare

Anneth Nyqvist

Certifierad kommunal revisor